

érzelmek, ahogy messzi
elsodortak, épp
miköz-
ben elintéztem 4 vagy 5
ügyet. Hozzáfogtam
öt semmihöz.

EGY FÉNYKÉPRE

Valakik a kerítés mögé bújva néznek.

Valaki néz.

Most megpróbálom felidéz-
ni, hogy milyen színe volt annak az edénynek,

amiben a lehullt barackot és
a szilvát gyűjtögettük. Nem tudom,
miért, nem főzött semmit az apám olyan nagyon.
Nem lett kifőzve semmi, no, de szó szerint, ezt mind vedd szó szerint. Valaki néz a kerítés

mögül. Nem volt egyébként gyűjtögetve se. Milyen színű
legyen a kép?
Kék szilva? Sárga fű?

Csíkos nyugágy, a kerti asztalon mélyzöld kristályvizes palack? Elég
forró nyarak? Legyen csíkos? Olyanszerű,
mint lent a föld és fenn az ég?

Pósfai György

DENDROMÁNIA

Amikor a gesztenyék ügyében leutaztam Z. megyébe, egyáltalán nem voltam biztos a dolgomban.

Igazi csirkeszagató idő volt. Alacsonyan lógó, ólmos havasi ködrongyokat sodort a szél, és hideg, áztató-szurkáló cseppekkel mosta végig a határt. A furcsa az volt, hogy errefelé nincsenek havasok. A vonatot rajokban kísérték a héják és a kányák, ki-kiváltak a higanyszürke felhőkből, bukórepüléssel levágtak a földközébe, majd a széltől

lökdősvé újra felemelkedtek a ködbe. A gyerekek lehúzták az ablakot, és csirkecombot hajigáltak a magasba. A ragadozók fölülről rácsaptak a zsákmányra, előrenyújtott karmokkal, ritkán hibázva. Az öregek rászóltak a gyerekekre, felhúzták velük az ablakot, mert a nyirkos ködhuzat becsapott a nyíláson, nyakuk köré tekeredett, beszívódott a hátukba, csontjukba.

L., a valamikori meggyeszékhely vigasztalan képet nyújtott. Csupán néhány eső áztatta utcácskája van, azok sem vezetnek sehova. Egyetlen cukrászdájában a három cigarettahamus asztalnál meg az állópultnál favágók és terménykereskedők fűjják a füstöt, isszák a rossz kávé, de egymással nem beszélgetnek, mert nincs közös témájuk. Átutazó családok megállnak a központi terecskén, kiszállnak a kocsiból kinyújtóztatni a lábukat, és mivel nincs hova menni, beszaladnak az eső elől a templomba. A plébános mindig ott lebzsel, leselkedik, harsány szóval üdvözli a betérőt, és lendületes gyakorlottsággal magyarázni kezdi a templom történetét. A gyerekeknek tréfás találos kérdéseket tesz fel, arcukba hajol, barackot nyom a fejükre. A gyerekek értetlenül és ellenségesen ülnek a hideg padokban.

Az ilyen helyen az emberek nap mint nap felteszik maguknak a kérdést: érdemes-e egyáltalán?

A gesztenyékről volt néhány adatom, de ezek elavultak és megbízhatatlanok voltak. A régi adatközlők pontatlanok, gyakran elragadja őket a képzelet. Meg aztán annyi minden változik mostanában, épp a gesztenyék maradnának érintetlenül? Sokan kérdezték tőlem a fővárosban: mi van a gesztenyével? Tényleg vannak még nyolcszázadosok? Nem tudtam biztosat mondani, s ilyen-olyan szóbeszéd kapott lábra, az embereken kezdett eluralkodni a pánik. Bizonyosságot kellett szerezni, ezért mentem le Z. megyébe.

L.-ből egy szárnyvonalon eljutottam S.-be, térképábráim itt véget értek – ettől kezdve halvány emlékeimre és a felcsipegetett mendemondákra kell támaszkodnom. A falu végén, kerítetlen házban lakott régi iskolatársam, nála szálltam meg. Késő éjjelig borozgattunk a sárga lámpafénynél, régi emlékeket idézgetve, majd rövid nyugalóra tértünk. Nyugtalan volt az álomom, gyakran felriadtam barátom félvad kutyáinak csaholására. A túlsó domboldal bükkösében csavarogtak, s valami vadat verhettek fel – legalábbis akkor azt hittem.

Váratlan kép fogadott reggel: vakító fehérség mindenfelé, vastag hótakaró borította a tájat. Vállamra lódítottam zsákomat, s egy kupica éhgyomorra nyelt szilvapálinkával nekivágtam az országútnak. Dermesztő volt a hideg, csikorgott talpam alatt a hó. Nem messze a háztól nyomok keresztezték az országutat: a porhó a nyomokba omlott, de kocsikerék, paták és valami óriási macska nyomait véltem felfedezni.

Egész nap gyalogoltam, s kezdett valami tompaság eluralkodni rajtam. Az út egyre keskenyedett, a hóban semmi nem mozdult, senkivel nem találkoztam, arról, hogy merre járok, csak körülbelüli fogalmam volt. Este hideg szalonnás babot ettem, majd egy szőlőhegyen talált présház cserepeit megbontva bemásztam a padlásra. Szerencsém volt, szénát találtam, s reggelig nagyot aludtam.

Világosodásra megint változott az idő: enyhült a hideg, a hó felpuhult, de sűrű köd borított mindent. Bizonytalan ragyogás szűrődött át a ködön, hol innen, hol onnan, ahogy a köd ritkult-sűrűsödött. Csak úgy megérezésre választottam irányt, bízva a gesztenyék iránti affinitásomban, s elszántan gyalogoltam tovább. Egy enyhe lejtőn hirtelen csilingelést és állattrombitálást hallottam, s a ködből szekerek és imbolygó alakok váltak ki, libasorban haladva. Megálltam, s figyeltem az utamat keresztező menetet:

egy cirkusz haladt el előttem. Pompás, büszke lovak emelgették parádésan patájukat, egykedvűen hintázó elefántok húzták surrogva lábukat a mély hóban, tarka ruhás, fáradt bohócok lépkedtek a nyomukban. Egy fehér tigris kényeskedve lépegetett, megmegrázta mancsait, a hideg havat rázva róluk. A sor végéről ostoros, cilinderes úr lépett hozzám, s halkan bizonyos gesztenyeliget után érdeklődött. Megtudtam, hogy telelni ide szoktak vonulni, egy gesztenyeligetben letáboroznak, szalmából kunyhóik vannak ott, nyárról félretett szénabálák, hordókban káposzta, felhasogatott tűzifa, s szalonnás babon és forralt boron kihúzzák tavaszig. A melegebb napokon előveszik a köteleket, karikákat, zsonglőrbábokat, gyakorolják számaikat, s közben kondérből birkapörköltet esznek. Most, hogy annyi minden megváltozott, a hóban-ködben utat tévesztettek, és körbe-körbe bolyonganak.

Nem tudtam útbaigazítást adni, de megígértem, mihelyt találok valamit, üzeni fogok.

Továbbindultam, egyre jobban átvizedő bakancssal, hűlő testtel, káprázó szemmel. A minden irányból ragyogó ködös, fehér fényben igyekeztem egyenes utat tartani, de már nem bíztam benne, hogy megtalálom a gesztenyéket. Talán már nem is léteznek, megszűntek, kivonultak, feloszlottak. Nem vesznek részt a mában, álombamesébe költöztek, szőlős dombjaikkal, szelíd csöndjeikkel, halk roppanásaikkal más világba távoztak. A gesztenye tartós, de nem agresszív, inkább kitér, visszavonul, félrehajol. Mit keresek itt? Hiába jöttem, átfagyó kézzel, jeges lábbal botorkálok, a köd felold, fejem kitágul, érzékeim felhígulnak, testem szétszűremlik. Ha nem találok, amiért jöttem, szétáramlok a ködös hőmezőkön, visszamenni, összeszedni, újrakezdeni nem tudok. Hideg, köd, időtlen sűrű fény.

És mégis! Egy óra, két óra, egy nap után a köd emelkedni kezdett, a távolság tisztult, a napkorong egyre jobban áttört, s ekkor gesztenyeligetet pillantottam meg a hullámos táj horpadásában. Csavart törzsű, de egészséges, puha barna kérgű gesztenyék rajzoltak furcsa ábrákat a hóháttérbe, tövükben szalmakunyhók álltak, meleg pára gőzölgött a fészerekből, a tisztásokon tűz lobogott a kondérok alatt. Nem kellett üzenem, a cirkusz már megérkezett, helyüket megtalálták előttem.

Egyszerre felmelegedtem, a napon bakancsomról leolvadt a jégkéreg, kedvem visszatért. Friss erővel indultam tovább: megújult a remény, a siheder gesztenyeligeten túl talán még megvannak a nyolcszázások. Az égen megjelentek a héják és kányák, de most nem vadásztak, csak keringtek a meleg fényben.

Laposan, alacsonyan sütött már a nap, mikor megtaláltam a domboldalt. Régi kerek kút állt az aljában, kismadarak csettegetek az elvadult gyümölcsösökben. Megpillantottam az első hétszázast, sietve törtem hozzá a havat. Mindjárt láttam, hogy mögötte ott áll – szívdobogva becsültem fel – egy nyolcszázás. Aztán még egy, meg még egy!

Megálljt parancsoltam, nyugalmat erőltettem magamra. Ráérek, a nap már lefelé tart, de most már biztonságban vagyok. Megvannak a nyolcszázások, élnek, élek, kibírjuk, tartósak vagyunk, van menedék. Hosszú mérőszalaggal körbemértem törzsüket – 815, 832, 840 –, nekitámaszkodtam mélyen barázdált, puha kérgüknek, felbecsültem a szememmel, megőrzésre eltettem a látványt.

Még az éjjel visszaindultam a nyomaimon. Hátramaradtak a sötétben a nyolcszázások, elhaladtam a barátságos gesztenyeliget mellett – persze tűznek, kunyhóknak, cirkusznak nyoma sem volt, kitaláltam az egészet. Senkit nem érdekelnek a gesztenyék – rajtam kívül –, a fővárosban sem pánikol senki, hogy megvannak-e még. Azt csak úgy mondtam. Sosem lehet tudni, mikor hazudok.

Csak a fák az igaziak. Kereszteztem a tigrisnyomokat, aztán feltűntek S. fényei. Felvertem barátomat, pár órát még lehetett aludni. A félvad kutyák most csöndben voltak.

Reggel a vonaton ülve gondolkoztam kicsit. Az idő éppen olyan ólmos, szeles, köd-szüremlős volt, mint idefelé, de most már nem nyugtalanítottak a gesztenyék. A héják és kányák helyett most sirályok és kormoránok kavarogtak az ablakok előtt. A nyolc-százas gesztenyék tehát rendben vannak. Viszont utána kellene nézni a kilencszázás tölgyeknek, régen jártam arra, és aggódok.

Van egy ismerősöm, aki mindenben meglátja a jót. Igazán szerencsés ember. Hazafelé gyalogolt egyik este, fáradtan a munka után, szinte vonszolva magát, a vércukorszintje is leesett. Nem kívánt semmit, csak le akart heveredni a tévé elé, keze ügyében valami enni-innivalóval. De reggel megígérte a kislfiának, hogy elmegy vele este teniszezni, és nagyon készül rá a gyerek, nem okozhat csalódást neki. Össze kell szednie magát, pedig semmi erőt nem érzett a szaladgáláshoz, minden porcikája a nyugalmat kívánta. Ekkor eszébe jutott, hogy reggel milyen sápadtnak látta a gyereket. Hátha közben megbetegedett, és akkor nem kell teniszeznie! Hazaért, és lám, tényleg beteg volt a gyerek! „Én már csak ilyen szerencsés ember vagyok” – mosolygott magában szemérem büszkeséggel. Hitte is meg nem is, hogy ő valami kiválasztott szerencse-csudabogár.

Ott volt például az az eset, amikor leadta az Akadémián a nagydoktori disszertációját. Nem fektetett bele túl sok energiát, fölöslegesnek tartotta, utólag aztán persze idegeskedhetett: elég lesz az a harmincvalahány oldal? A többiek szerint száz oldalnál kezdődik egy valamirevaló disszertáció. Kifog holmi vaskalapos urakat, akik visszadobják az egészszet, ugrik az eljárási díj, kezdheti újra, neki kell veselkedni megint, és még ráadásul a presztízveszteség... Nagyon nyomasztotta a dolog. Ekkor hívta föl az orvosa, és közölte vele, hogy rákja van, úgy két hónapja lehet még hátra. „Hohó, akkor nem kell aggódnom! Gond egy szál se!” – rikkantotta. Olvasta ugyanis a doktori szabályzatban, hogy ha egyszer beadta a disszertációt, már jogosult a *post mortem* eljárásra. Egy halott tudóssal meg ki merne packázni? Halotról vagy jót, vagy semmit. Tiszta ügy, a doktori sínen van.

Azért azt a két hónapot még el kellett tölteni. Hideg tél volt, és valahol elvesztette a sapkáját. Már éppen bosszankodni kezdett volna, de belenézett a tükörbe, és látta, hogy bizony örepszik már, és bozontos szőrpamacs nőtt a fülemből, egészen szétterjedve. „Legalább a fülem nem fog fájni” – konstataulta elégedetten.

Hanem ugyanez az ismerősöm, amikor meglátogatta kedvenc bükkfáját, nem talál szavakat. Fél évvel korábban járt ott, akkor vagy negyven méterre magasodott a sudár fa, óriási koronával, hat méter fölötti törzskörmérettel – ez volt a legnagyobb bükkfa, amit ismert. Most ott feküdt a földön, lerogyva, vihartól derékba törve, széthasadva. Döbbenet bámulta ismerősöm az összetört ágakat, az élettelen törzscsonkot, aztán levágta magát a földre, és csak rugdalózott tehetetlenül!

Kétféle ember van. Egyrészt vannak azok, akik nem ismerik a nagy fákat, másrészt vagyok én. (Ilyen agresszív nagyképűséggel szoktam kezdeni az előadást. Szavaim idegenkedést, sőt ellenszenvet ébresztenek, de éppen ez a cél.) Persze tudom, sokan ismerik a zsenyei vagy a hédervári tölgyfát, és még azt sem vitatom, hogy akadhat

olyan, aki tud még néhány kapitális fáról. Azt már viszont erősen kétlem, hogy van olyan, aki – mint én – végigjárta az ország összes hatszáz centi fölötti törzskörméretű tölgyfáját, és még az ötszázados többségével is tisztában van! De még ha akadna is ilyen megszállott, a fákat igazán még ő sem ismerheti. Ahhoz masszív darwinista meggyőződésre van szükség.

Tudni kell: a fák nem emberek, semmi közös nincs bennünk, életstratégiájuk a fel-foghatatlanságig más. Aki romantikus képzeteket társít a nagy fákhhoz, elábrándozik, hogy a nagy fejedelem ide kötötte a lovát, a költő itt írta a versét, és más, teljesen érdektelen gondolatokat dédelget – az semmit nem ért a faléből, az csak a saját pitiáner gyarlóságainak ingoványában keres valami szilárd támaszt. Felnézve egy famatuzsálemre, úgy érzi, izgága kis vágyai a bölcs, öreg fára vetítve megnemesülnek, rövidke életű fejéből kitekintve távoli múltba és jövőbe nyíló perspektívát lát, és a fával közösségben végre ő is valaki... Így kéjelegnek a tudatlanok! Értsük meg: a nagy fák nem bölcsességet, jóságosságot, hanem közömbösséget, sőt rosszindulatot testesítenek meg. A fák – különösen fiatal korban – agresszívak, néha egyenesen gonoszak! Elnyomás, letiprás, táplálékelszívás – ez minden aktivitásuk. A fák veszélyesek! (Értetlen tekintetek merednek felém a széksorokból, hideg szemüvegek villannak.)

Mi tehát akkor számunkra a nagy fák igazi lényege? Mi az a mágius erő bennük, ami az embert mellbe vágja? A masszív, nagy fák nyilvánvalóvá teszik: másképp is lehet élni. A sok rohángálás, kaparászás, nyomakodás, harácsolás, információhabzsolás csak az egyik stratégia. Ami nekünk számít, amiért törjük magunkat, az itt teljesen közömbös. Itt más a lépték, a stílus, a cél. Ez ver fejbe bennünket, amikor megállunk egy nagy fa alatt: egy négyszázados fát megcsodálunk, egy ötszázastól elámulunk, a hatszázadosok lenyűgöznek, a hétszázadosok láttán pedig szép gondolataink támadnak a lét esetlegességéről és értelmetlenségéről.

Ideje tisztáznunk, hogy nagy fa alatt vastag törzsű fát értünk, mert ez az életkor, tömeg és tekintély mércéje. De hogyan mérjük a törzskörméretet? Forognak ugyanis ilyen-olyan listák, füzetek, könyvecskék teljesen megbízhatatlan adatokkal! Jámbor földrajztanárok, naiv erdészek, hithű lokálpatrióták, impraktikus költők húzzák ki a mérőszalagot, izgalmukban megremeg kezükben a centi, szemüvegük félrecsúszik, és máris egy-két méterrel nagyobbat látnak! Elfojtott, teljesületlen vágjak, hiábavaló hírnévsóvárgás manifesztálódnak az inflálódott adatban. (Elöttem a jámbor tanáremberek, naiv erdészek zavartan köhécselnek, szemüvegüket igazgatják, papírokkal zörögnek.) Ne ott mérjük a törzset, ahol a legszélesebb! Legyünk kritikusak magunkkal szemben, gyakoroljunk önuralmat, tanuljunk alázatot! Mellmagasság és a talaj között keressük a lehető legkisebb körméretet, mert csak így tisztességes összehasonlítani a fákat. Nem jut jogosulatlan előnyhöz sem a fölfelé, sem a lefelé szélesedő, netán talajközelen szétágazó fa!

De térjünk végre a tárgyra! („Veszélyes fák” az előadás címe.) Mitől veszélyesek a fák?

Ismertem egy embert, aki gyakran kigyalogolt a vetyeháti nyárfához. Ott ült alatta legutóbb áprilisban, hallgatta a tavaszi madárdalt, az erdőzsongást, érezte a közeli Maros vízszagát. És ez a nyárfa – az országban a legnagyobb – egyetlen roppanással kildölt, maga alá temetve a fatönköt, amin az ismerősöm üldögélt! Szerencsére egy hét különbséggel. Sosem lehet tudni, mikor roppan meg egy ilyen öreg fa, mikor zuhan le egy mázsás faág, a mérőszalagos, fényképezőgépes dendrológus mikor török össze, pláne, ha még annak se tud ellenállni, hogy felmásszon a roskatag, korhadt fára!

Ragályos kórt is terjesztenek az öreg fák. Könnyű elkapni a dendrovírust, kigyógyulni belőle szinte lehetetlen – de nem is érdemes. Tünetei: folyton forgó nyak, kutató tekintet, autózvezetésről elterelődő figyelem, alig hallható motyogás: ott egy ígéretes négy százas, legközelebb megállók, megmérem, csak nem egy ötszázas hárs az ott a temető szélén, bocsnem figyelttem, amott magasodik valami öreg fa, oda kell mennem, ezt még várjátok meg... Előrehaladott fertőzés esetén kötelességek elhanyagolása, megengedhetetlen költségek, illetéktelen kerítésmászás, a beszélgetési témák leszűkülése, kapitális példányokhoz közeledve szívdobogás fellépése, egyéb élmények degradálódása, magánykeresés, elhatalmasodó Homo-fóbia a jellemző. Végző stádiumban akár önignorancia is előfordulhat.

Mindezek ismert veszélyek, és ami ismert, az már másodrangú veszélyességű. Az igazi, elsőrangú veszélyek azok, amelyek ismeretlenek, váratlanok, nem lehet készülni rájuk, mert mindig változnak. Amíg eljutunk egy nagy fához, mi mindennel kell megküzdeni! Időt nyerni, eljutni, enni-aludni, embereket, faluszéli kuvaszokat kicselezni, gázosokon áttörni, sáros mezőket leküzdeni; bármikor megmarhat egy kígyó, megcsíphet a bögöly, napszúrás kaphatunk, belénk köthet egy agresszív bozótos. Az öreg fák maguk is tele vannak ismeretlen veszéllyel. A vastag törzs sok mindent eltakar, ki tudja, mi lapul mögötte? Két irányból egyszerre nem tudunk körbemenni, így mindig fennáll a veszély, hogy valami ismeretlen fenyegetés vedünk lépést tartva, körbejárva mindig a fa túloldalán ólálkodik. Aztán egyszer csak azt vesszük észre, hátunkba mélyed egy agyar, nyakunk köré tekeredik egy csáp, dermesztő bűz csap az orrunkba, savas nyál folyik a fejünkre. (Feszült tekintetek merednek felém, mereven ül a hallgatóság, készen arra, hogy felálljanak.)

Na jó, tudom, hogy ritkák mifelénk a veszélyes fenevadak. Az óvatosság azért nem árt. Ha valaki nem teljesen fitt fizikailag, ha nincs kellő akarateréje és alázata, ne is fogjon nagy fák keresésébe. De még ha felkészültnek érzi is magát, akkor sem ajánlom, hogy a nagy fáimat zargassa! Mert lehet, hogy nem lesz mögöttük szőrös-nyálkás-agyaras-csápos fenevad, de én lehet, hogy ott leszek, és előrontok, és kupán vágom, aki fel meri fedezni az én fáimat, és ki akarja sajátítani magának vagy pláne a többi embernek! Ha egyet is meglátok maguk közül a kedvenceim körül ólálkogni, nem álllok jót magamért! (A székülések felcsapódnak, a közönség morogva, felháborodottan zajongva távozik.)

Valahogy sosem volt nagy szám nálunk az űr kutatás. Amikor hallottuk, hogy Gagarin körözött egyet a Föld körül, egyik bátyám kiürítette a nagy szerszámosládát, kivitte az udvarra, fel a farakás tetejére, aztán belebújt. Két óra múlva előjött: ez semmi, én is megcsináltam – legyintett. Az űr kutatást ezzel leírtuk. Persze azért megnéztük a holdra szállást meg ilyesmit, de nem jöttünk különösebb izgalomba.

Viszont egy afrikai szafari terve erősen foglalkoztatott bennünket. Sivatagok, őserdők, vadállatok, kannibálok – csupa nekünk való kaland. Úgy gondoltuk, terepjáró autót építünk, azzal fogunk kalandozni. Odafelé vagy megkerüljük vele a Földközi-tengert, vagy áthajózzuk Port Saidba – mindkét megoldás jónak tűnt.

Az autóépítés nem ígérkezett megoldhatatlan feladatnak. Legidősebb bátyám már épített hajómodellt elemmel hajtott villanymotorral, a bicikliket is zét tudta szedni, össze tudta rakni, órá bíztuk az aprómunkát. Valami roncslepről majdcsak összeszedjük a szükséges alkatrészeket. A legfogasabb problémának a gumikerekek kérdését tartottuk. Honnan szerezzünk négy kereket? Már nem tudom, melyikünknek támadt a mentő ötlete: írjunk amerikai nagynénémnek, ő majd küld négy kereket. Amerikában

bővében vannak a kerekeknek, és mi az a nagynénémnek, földni négyet belőlük? Megírtuk a levelet, talán el is küldtük, s amíg vártuk a választ, én meglátogattam két jól értesült osztálytársamat, hogy megtudjak egyet-mást az afrikai viszonyokról.

Rosszkor mentem, éppen délután két óra volt, és a két fiú a vízállásjelentést hallgatta. Gondterhelten bólogattak, pedig még csak a Duna forrásvidékénél tartott a bemondó. Ők viszont már Passaunál tudták, mi várható Mohácsnál – mindennap meghallgatták a jelentést, szakértők voltak. Óceánjáró hajót akartak ugyanis építeni, és az esetleges magas vízállás volt a legfőbb gondjuk. Akárhogy próbálták összehozni a tonnákat, merülési mélységet, felépítménymagasságot, valami mindig hibádzott. Vagy túl kicsi volt a hajó a tengeri viharokhoz, vagy elég nagy volt ugyan, de akkor meg magas vízállásnál beleakadt a kéménye a Duna-hidakba. A hídadatokat egyikük apja szállította, mert ő a hivatalban hozzáfért valami szabványkönyvhöz. Később ugyan megoldódott a hajók gondja (az apának jutott eszébe, hogy lehet dönthető kéményű hajót is tervezni), de most láttam, hogy nem érnek rá velem foglalkozni, ezért kimentem az utcánk végébe kicsit gondolkozni.

Ahol az utca szétnyílt a szabad mezőkre, volt egy füves térség, közepén artézi kút. A víz kővályúban szaladt végig, aztán szétfolyt a füves tocsogóban. A vályú mellett fordított u alakban széles vascső állt ki a földből. Az asszonyok szőnyeget hoztak oda, kiporolni a csövön, a fuvarosok a gyepelőt tekerték rá – amíg bementek a kocsmába, hadd igyon a ló. A lányok fölkapaszkodtak, fölültek a csőre, aztán hanyatt ejtették magukat, és egész nyáron ott lógtak, himbálóztak, térdhajlattal fogózkodva, hajuk lefelé fölmeredt, a földet söpörte, kezükkel szoknyájukat combjukhoz szorították.

Volt ott egy hársfa, lombja a kocsmától a kútig árnyékot vetett. Néhány fogással felkapaszkodtam, elrejtőztem. Feketerígó gik-gikkelt, légykapók cippogtak, az odúkban denevérek cincogtak. Fekete lesz az ember tenyere a hársfától, de jó mászni rajta. Lovaglóülésben széles ágra ültem, hogy gondolkozni tudjak. Egy hársfán könnyű elaludni. Átszűrődnek a nap fénykarikái, a levelek halkán lebegnek, kismadarak szöszmötölnek, aprókat roppan a fa. Nyomul, fölfelé törekszik benne a nedv, kifeszülnek a levelek, zsenge hajtások fakadnak, könnyű szél suhog, nyári meleg leng az ágak között. Én csak egy langyos folt vagyok a lombban, súlyom nem is érződik, a lógó lányok lent a vascsövön csak távoli rezgések, a kukackutató madarak apró bizsergések. Nagyon elfoglalt egy ereje teljében levő hársfa. Szívni, párologtatni, hajtani, fakasztani; most a hajszálgökök küldenek remegő leheleteket, most a gyöngye ágak hajladoznak a szélben, ügyelni kell mindenre, ki kell használni az időt, nem foglalkozhat ezekkel a gyorsan futó, elmosódó, langyos foltokkal, rezgésekkel, melyek itt alatta olyan tűnékenyen, jelentéktelenül keresztülsuhannak.

Nemrég az utcánkban jártam megint. Fuvarosok már nincsenek, a kocsmát lebontották, az artézi kút elapadt, a cső még megvan. Kislányok nem lógnak rajta, térdhajlattal kapaszkodva, szőnyeget sem porolnak. Terepjáró autót nem építettünk, Afrikába nem jutottunk el. Osztálytársaim nem építették meg a dönthető kéményű tengerjáró hajót.

A hársfa most is ott áll, ereje teljében van. Nyári meleg leng a lomboatban, a fa nagyon elfoglalt, szívni, párologtatni, hajtani, fakasztani kell; most a hajszálgökök küldenek remegő leheleteket, most a gyöngye ágak hajladoznak a szélben, ügyelni kell mindenre, ki kell használni az időt, nem foglalkozhat ezekkel a gyorsan futó, elmosódó, langyos foltokkal, rezgésekkel, melyek itt alatta olyan tűnékenyen, jelentéktelenül keresztülsuhannak.